

5.16. Արտանետման անշարժ աղբյուրներից վնասակար նյութերի արտանետումը մթնոլորտ 2005 թվականին

Ըստ ՀՀ բնապահպանության նախարարության ամփոփ տեղեկատվության, 2005թ. արտանետման անշարժ աղբյուրների քանակը կազմել է 2043, որոնց 81.1%-ն ունի սահմանային թույլատրելի հաստատված չափորոշներ: Արտանետման անշարժ աղբյուրներից անջատված վնասակար նյութերի քանակը կազմել է 190.4 հազ. տ, որի 73.2%-ը որսվել է, 26.8%-ը՝ արտանետվել մթնոլորտ: Արտանետում ունեցող մեկ կազմակերպության հաշվով արտանետումները կազմել են 81.1 տ, մեկ բնակչի հաշվով՝ 15.8 կգ, մեկ քառ. կմ-ի հաշվով (առանց Սևանա լճի հայելու մակերեսի՝ 1253.8 քառ. կմ /2005թ. միջինը/)՝ 1.7 տ:

Արտանետման անշարժ աղբյուրներից անջատված վնասակար նյութերը և դրանց շարժն ըստ ՀՀ մարզերի, 2005թ.

(տոննա)

	Արտանետման անշարժ աղբյուրներից անջատված վնասակար նյութերի քանակը	Որսված վնասակար նյութերի քանակը	Մթնոլորտային արտանետումների քանակը
ք.երևան	8762.0	5956.2	2805.8
Արագածոտն	152.7	12.6	140.1
Արարատ	109631.0	90065.0	19566.0
Արմավիր	67.2	-	67.2
Գեղարքունիք	275.0	-	275.0
Լոռի	24550.4	0.4	24550.0
Կոտայք	46301.0	43200.0	3101.0
Շիրակ	0.3	-	0.3
Սյունիք	463.1	162.8	300.3
Վայոց ձոր	108.7	-	108.7
Տավուշ	82.5	-	82.5
Ընդամենը ՀՀ	190393.9	139397.0	50996.9

Մթնոլորտ արտանետված վնասակար նյութերի 48.6%-ը կազմել է ծծմբային անհիդրիդը (24.8 հազ. տ), 40.0%-ը՝ ածխածնի օքսիդը (20.4 հազ. տ), 3.3%-ը՝ ազոտի օքսիդները (1.7 հազ. տ): Ծանր մետաղների գումարային քանակը մթնոլորտային արտանետումներում կազմել է 35.2 տ: Մթնոլորտ արտանետված փոշու քանակը կազմել է 2.8 հազ. տ, որի 16.2%-ը (0.5 հազ. տ) բաժին է ընկել օրգանական փոշուն:

2005թ. ցնդող օրգանական միացությունների քանակը մթնոլորտային ընդհանուր արտանետումներում կազմել է 121.3 տ:

Արտանետման անշարժ աղբյուրներից մթնոլորտ արտանետած յուրահատուկ աղտոտիչ նյութերի քանակական բաշխվածությունն ըստ տեսակների, 2005թ.

(տոննա)

Յուրահատուկ աղտոտիչ նյութեր (առանց ցնդող օրգանական միացությունների)		Յուրահատուկ աղտոտիչ ցնդող օրգանական միացություններ	
Ածխաջրածիններ	544.0	Տոլուոլ	14.1
Մուր	0.6	Քսիլոլ	2.5
Ամոնիակ	494.0	Ացետոն	3.6
Քլոր	7.8	Բենզին	0.2
Նիկել	0.0	Անհիդրիդ ֆտալային	0.0
Պղինձ	1.5	Ստիրոլ	0.0
Արսենի անօրգանական միացություններ	7.2	Քացախաթթու	0.8
Կապար	1.7	Ֆորմալդեհիդ	0.5
Ծծմբական թթու	0.1	Սպիրտ մեթիլային	0.8
Ազոտական թթու	0.2	Էթիլացետատ	0.0
Քրոմ	0.0	Բուրիլացետատ	0.8
Քլորաջրածին	6.6	Տրիկլորեդլ	0.1
Մանգան և դրա միացություններ	0.2	Ընդամենը	23.4
Ընդամենը	1063.9		

Սթնուլորտային տեսակարար արտանետումներն ըստ ՀՀ մարզերի, 2005թ.

	Արտանետումները		
	մարզի մեկ բնակչի հաշվով, կգ	մարզի մեկ քառ.կմ հաշվով, կգ*	մարզի մեկ կազմակեր- պության հաշվով, տ**
ք.երևան	2.5	12360.4	10.4
Արագածոտն	1.0	50.9	2.3
Արարատ	71.5	9334.9	271.8
Արմավիր	0.2	54.1	3.4
Գեղարքունիք	1.1	67.2	16.2
Լոռի	86.6	6479.3	389.7
Կոտայք	11.3	1484.4	35.6
Շիրակ	0.0	0.1	0.3
Սյունիք	2.0	66.6	20.0
Վայոց ձոր	1.9	47.1	108.7
Տավուշ	0.6	30.5	3.8
Ընդամենը ՀՀ	15.8	1714.6	81.1

* Առանց Սևանա լճի հայելու մակերեսի:

**Ցուցանիշները հաշվարկվել են ըստ արտանետումների մասին հաշվետվություն ներկայացրած կազմակերպությունների քանակի: